

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 619

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 23 iunie 2021

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
167.		365.	
— Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2019 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul îmbunătățirilor funciare	2	— Decizie privind înființarea Comitetului pentru elaborarea Programului național de suport pentru copii în contextul pandemiei de COVID-19 — „Din grijă pentru copii”	5
718.		366.	
— Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2019 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul îmbunătățirilor funciare	2	— Decizie pentru eliberarea domnului Marian Murguleț din funcția de secretar de stat la Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării	6
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR			
57.		367.	
— Hotărâre privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor Revizuirea politicii comerciale — O politică comercială deschisă, durabilă și fermă — COM (2021) 66	3	— Decizie privind încetarea exercitării, cu caracter temporar, de către doamna Nicoleta Hancia a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Tineretului și Sportului	6
58.		368.	
— Hotărâre privind completarea Regulamentului Camerei Deputaților	3	— Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Nicoleta Hancia a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Tineretului și Sportului	7
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI			
363.		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
— Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Mihaela-Oana Oșanu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă	4	956.	
364.		— Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor pentru aprobarea derogării pentru unele specii de animale sălbatice	7–8
— Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Claudia Nechifor a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Instituției Prefectului — Județul Suceava	4	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 33 din 17 mai 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	9–16

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE**pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2019
privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul îmbunătățirilor funciare**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 45 din 25 iunie 2019 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul îmbunătățirilor funciare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 26 iunie 2019, cu următoarea modificare:

— **Articolul III se modifică și va avea următorul cuprins:**

„**Art. III.** — Legea îmbunătățirilor funciare nr. 138/2004, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 13 februarie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

«(2¹) Pe terenuri agricole pe care statul, prin Agenție, urmează să realizeze noi amenajări de irigații sau să extindă infrastructura de irigații, proprietarii sau alți deținători de terenuri, situate pe aceste teritorii, se pot constitui în organizații de îmbunătățiri funciare.»

2. La articolul 33 alineatul (2), după litera b) se introduc două noi litere, literele c) și d), cu următorul cuprins:

«c) în cazul în care contractele prevăzute la lit. b) nu cuprind explicit acordul proprietarilor terenurilor și/sau aceștia nu pot fi identificați, titularii autorizațiilor vor publica o notificare privind intenția de a executa lucrările, la sediul primăriei comunei,

orașului sau municipiului pe raza căreia/căruia se află terenurile pe care urmează să fie executate lucrările, identificând aceste terenuri conform modalităților prevăzute la lit. a). În acest caz notificarea constituie titlul pentru emiterea certificatului de urbanism și a autorizației de construire;

d) pentru realizarea lucrărilor de reabilitare sau modernizare a infrastructurii de îmbunătățiri funciare, certificatul de urbanism și autorizația de construire se emit fără a fi necesară obținerea avizelor/aprobărilor privind scoaterea din circuitul agricol a terenurilor aferente/adiacente acestei infrastructuri, cu obligația titularului autorizației de a readuce terenurile la situația anterioară.»

3. La articolul 39, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

«(7) Reacordarea recunoașterii de utilitate publică unei amenajări de îmbunătățiri funciare sau unei părți a unei amenajări de îmbunătățiri funciare se face pe bază de criterii și proceduri care se stabilesc în normele metodologice de aplicare a prezentei legi. Lista amenajărilor de îmbunătățiri funciare sau unei părți a unei amenajări de îmbunătățiri funciare cărora li se reacordă recunoașterea de utilitate publică se aprobă prin hotărâre a Guvernului.»

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

LAURENȚIU-DAN LEOREANU

București, 22 iunie 2021.

Nr. 167.

PREȘEDINTELE SENATULUI

ANCA DANA DRAGU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET**privind promulgarea Legii pentru aprobarea
Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2019
privind modificarea și completarea unor acte normative
din domeniul îmbunătățirilor funciare**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 45/2019 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul îmbunătățirilor funciare și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 22 iunie 2021.

Nr. 718.

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRÂRE****privind adoptarea opiniei referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor
Revizuirea politicii comerciale — O politică comercială deschisă, durabilă și fermă — COM (2021) 66**

În temeiul prevederilor art. 67 și ale art. 148 din Constituția României, republicată, ale Legii nr. 373/2013 privind cooperarea dintre Parlament și Guvern în domeniul afacerilor europene și ale art. 161—186 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Luând în considerare Opinia nr. 4c-22/350, adoptată de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 15 iunie 2021, Camera Deputaților:

1. susține revizuirea politicii comerciale a Uniunii Europene, pentru a deveni cât mai deschisă, durabilă și fermă, în vederea realizării obiectivelor sale de politică internă și promovării sustenabile în conformitate cu angajamentul său de a pune în aplicare pe deplin obiectivele de dezvoltare durabilă;

2. consideră necesară dezvoltarea politicii comerciale pentru a asigura un mediu concurențial echitabil și a stimula guvernanta multilaterală favorabilă activităților IMM-urilor și întreprinderilor la început de drum, din toate statele membre, acordând o atenție specială domeniilor tehnologiei digitale, manufacturier și agricol;

3. recomandă eforturi susținute pentru consolidarea și dezvoltarea parteneriatului transatlantic în perspectiva realizării unui acord comercial cuprinzător, reciproc avantajos, în vederea protejării mediului concurențial global față de practicile

comerciale neloiale de subvenționare și față de susținerea societăților comerciale deținute de către stat;

4. subliniază potențialul ridicat al Uniunii Europene de a contribui esențial la menținerea ordinii internaționale bazate pe norme și la reforma Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), reamintind în context dezbaterile pe această temă din cadrul plenarei COSAC din 2019, de la București;

5. recomandă consultarea statelor membre și a sectorului de afaceri din Uniunea Europeană, precum și a statelor africane pentru a identifica cele mai potrivite modalități de a atinge stabilitatea și prosperitatea Africii, în cel mai scurt timp, și de a răspunde provocărilor economice și comerciale în calea atingerii obiectivului de integrare economică a celor două continente, atât pe baza relațiilor bilaterale, cât și prin cooperarea cu Zona continentală africană de liber schimb — AfCFTA și cu organizații regionale similare;

6. cheamă la eforturi susținute pentru a restabili un sistem pe deplin funcțional de soluționare a litigiilor din cadrul OMC pentru înlăturarea dificultăților din calea comerțului.

Această hotărâre a fost adoptată de către Camera Deputaților în ședința din 23 iunie 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CRISTINA-MĂDĂLINA PRUNĂ

București, 23 iunie 2021.
Nr. 57.

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRÂRE****privind completarea Regulamentului Camerei Deputaților**

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 249 din 12 martie 2021, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

— **La articolul 12, după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alineatul (7), cu următorul cuprins:**

„(7) În condițiile alin. (1) și (2), deputații depun odată cu declarația de avere și declarația de interese, la secretarul general al Camerei Deputaților, un curriculum vitae. Acesta se publică pe site-ul Camerei Deputaților la secțiunea de prezentare a fiecărui deputat.”

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 23 iunie 2021, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CRISTINA-MĂDĂLINA PRUNĂ

București, 23 iunie 2021.
Nr. 58.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna
Mihaela-Oana Oșanu a funcției publice vacante din categoria
înalților funcționari publici de secretar general
al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă**

Având în vedere propunerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/3.596 din 21 mai 2021, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 23.574/2021, în temeiul art. 29, art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data prezentei decizii, doamna Mihaela-Oana Oșanu, director adjunct al Direcției coordonarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă din fonduri europene și managementul bazelor de date, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, pentru o perioadă de 6 luni.

**PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU**

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 23 iunie 2021.
Nr. 363.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna
Claudia Nechifor a funcției publice vacante din categoria
înalților funcționari publici de secretar general
al Instituției Prefectului — Județul Suceava**

Având în vedere Adresa Ministerului Afacerilor Interne nr. 19.251 din 10 iunie 2021, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/4.131 din 11 iunie 2021, propunerea formulată de Instituția Prefectului — Județul Suceava prin Adresa nr. 5.455 din 29 martie 2021, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 22.827/2021,

în temeiul art. 29, art. 265 alin. (11), art. 389 lit. c¹), art. 394 alin. (2) lit. d), art. 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3) și al art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Claudia Nechifor, șef serviciu, Serviciul pentru controlul legalității actelor și contencios administrativ, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Instituției Prefectului — Județul Suceava, pentru o perioadă de 6 luni.

**PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU**

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 23 iunie 2021.
Nr. 364.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**pentru elaborarea Programului național de suport pentru copii
în contextul pandemiei de COVID-19 — „Din grijă pentru copii”**

Având în vedere Nota Cabinet MT nr. 140 din 8 iunie 2021, înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/13.802/THG din 8 iunie 2021,
în temeiul art. 29 și al art. 34 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Art. 1. — (1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii se înființează Comitetul pentru elaborarea Programului național de suport pentru copii în contextul pandemiei de COVID-19 — „Din grijă pentru copii”, denumit în continuare *Comitetul*, organism interministerial, cu rol consultativ, fără personalitate juridică, având următoarea componență:

- a) Cancelaria Prim-ministrului;
- b) Ministerul Educației;
- c) Ministerul Sănătății;
- d) Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- e) Ministerul Afacerilor Interne;
- f) Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene;
- g) Ministerul Finanțelor;
- h) Ministerul Justiției.

(2) Ministerele prevăzute la alin. (1) sunt reprezentate, în cadrul Comitetului, la nivel de demnitar.

Art. 2. — (1) Comitetul are ca obiectiv elaborarea Programului național de suport pentru copii în contextul pandemiei de COVID-19 — „Din grijă pentru copii”, în scopul îmbunătățirii condițiilor de viață pentru copii, ca urmare a efectelor generate de pandemia de COVID-19 asupra copiilor în plan psihoemoțional, dar și în raport cu riscurile de siguranță online și violență domestică.

(2) Programul național de suport pentru copii în contextul pandemiei de COVID-19 — „Din grijă pentru copii” se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerelor cu atribuții în domeniu.

Art. 3. — În vederea îndeplinirii obiectivului prevăzut la art. 2, Comitetul îndeplinește următoarele atribuții principale:

- a) identifică direcțiile strategice de acțiune, prioritizează nevoile și identifică resursele financiare;
- b) stabilește mecanismele de monitorizare și responsabilii cu monitorizarea din partea Comitetului, în vederea analizării progresului în implementarea programului.

Art. 4. — (1) Comitetul este condus de consilierul de stat cu atribuții în domeniu, din cadrul Cancelariei Prim-ministrului, în calitate de președinte.

(2) În cadrul Comitetului funcționează Grupul de lucru la nivel tehnic, constituit din experți din cadrul instituțiilor publice prevăzute la art. 1.

(3) La propunerea membrilor Comitetului și cu aprobarea președintelui acestuia pot fi convocați, în calitate de invitați, în funcție de tematica supusă dezbaterii, reprezentanți ai altor autorități sau instituții publice cu atribuții și competențe în domeniu, care pot oferi date și informații relevante pentru buna desfășurare a lucrărilor, precum și reprezentanți ai Colegiului Psihologilor din România, asociațiilor profesionale, societății civile, organizațiilor internaționale și experți în domeniile de referință.

(4) Secretariatul tehnic al Comitetului este asigurat de cabinetul consilierului de stat cu atribuții în domeniu din cadrul Cancelariei Prim-ministrului care deține calitatea de președinte al Comitetului.

Art. 5. — (1) Comitetul se reunește, de regulă, în ședințe ordinare, de două ori pe lună sau, ori de câte ori este necesar, în ședințe extraordinare, la convocarea președintelui, prin grija Secretariatului tehnic.

(2) Agenda fiecărei ședințe a Comitetului se întocmește de către Secretariatul tehnic, pe baza propunerilor formulate de către membrii acestuia, și se aprobă de către președinte.

(3) Procesele-verbale ale ședințelor Comitetului cuprind, în principal, ordinea temelor discutate și deciziile luate și sunt semnate de către membrii Comitetului și înregistrate de Secretariatul tehnic.

(4) Grupul de lucru la nivel tehnic, constituit potrivit dispozițiilor art. 4 alin. (2), se reunește ori de câte ori este necesar, la convocarea președintelui Comitetului, prin grija Secretariatului tehnic, iar reuniunile sunt conduse de președintele Comitetului sau de o persoană desemnată de acesta.

Art. 6. — Comitetul înaintează prim-ministrului un raport final cu privire la activitatea desfășurată și îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la art. 3.

Art. 7. — Comitetul aprobă regulamentul propriu de organizare și funcționare pe baza căruia își desfășoară activitatea.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru eliberarea domnului Marian Murguleț
din funcția de secretar de stat
la Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării**

În temeiul art. 29 și al art. 31 lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Marian Murguleț se eliberează din funcția de secretar de stat la Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.

PRIM-MINISTRU

FLORIN-VASILE CÎȚUContrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 23 iunie 2021.
Nr. 366.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind încetarea exercitării, cu caracter temporar,
de către doamna Nicoleta Hancia a funcției publice vacante
din categoria înalților funcționari publici
de secretar general adjunct
al Ministerului Tineretului și Sportului**

Având în vedere propunerea Ministerului Tineretului și Sportului înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/11.593/THG din 13 mai 2021,

în temeiul art. 29, 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3) și art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — (1) La data intrării în vigoare a prezentei decizii încetează exercitarea, cu caracter temporar, de către doamna Nicoleta Hancia a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Tineretului și Sportului.

(2) Doamna Nicoleta Hancia predă lucrările și bunurile care i-au fost încredințate în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu în termen de 3 zile de la data prevăzută la alin. (1).

PRIM-MINISTRU

FLORIN-VASILE CÎȚUContrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 23 iunie 2021.
Nr. 367.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind exercitarea, cu caracter temporar,
de către doamna Nicoleta Hancia a funcției publice vacante
din categoria înalților funcționari publici
de secretar general al Ministerului Tineretului și Sportului**

Având în vedere propunerea Ministerului Tineretului și Sportului înregistrată la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/11.593/THG din 13 mai 2021, conexată cu Adresa Ministerului Tineretului și Sportului nr. 6.825 din 7 iunie 2021, precum și Adresa Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 21.307/2021,

în temeiul art. 29, 397, art. 502 alin. (1) lit. f), art. 509 alin. (3) și art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Nicoleta Hancia, consilier juridic, clasa I, grad profesional superior, în cadrul Serviciului juridic — Direcția juridică, contencios și resurse umane, exercită, cu caracter temporar, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general al Ministerului Tineretului și Sportului, pentru o perioadă de 6 luni.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Tiberiu Horațiu Gorun

București, 23 iunie 2021.
Nr. 368.

**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN**pentru aprobarea derogării pentru unele specii de animale sălbatice**

Având în vedere Referatul de aprobare al Direcției biodiversitate nr. DB/196.944 din 31.05.2021, ținând seama de avizul Academiei Române nr. 275/CJ din 28.04.2021,

luând în considerare prevederile art. 1 alin. (1) lit. c) din Procedura de stabilire a derogărilor de la măsurile de protecție a speciilor de floră și faună sălbatice, aprobată prin Ordinul ministrului mediului și al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 203/14/2009,

ținând cont de prevederile art. 38 alin. (1) lit. b) și c) și alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, al art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Prin derogare de la prevederile art. 33 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, se aprobă relocarea unui exemplar din specia urs brun, de pe

raza fondului cinegetic nr. 22 Cașinul Inferior, județul Bacău, pe raza fondului cinegetic nr. 21 Cașinul Superior, județul Bacău.

Art. 2. — (1) Derogarea se stabilește pentru 20 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin, dar nu mai târziu de 30 iunie 2021.

(2) Relocarea exemplarului de urs brun se realizează numai de către Direcția Silvică Bacău, denumită în continuare *beneficiar*, cu personalul tehnic de specialitate, angajat al gestionarului și cu respectarea prevederilor Legii vânătorii și protecției fondului cinegetic nr. 407/2006, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pentru activitatea prevăzută la alin. (2) se va solicita, în termen de 3 zile lucrătoare de la data publicării prezentului ordin în Monitorul Oficial al României, Partea I, autorizația de capturare/relocare, cu valabilitate de 15 zile.

(4) Exemplarul din specia urs brun va fi relocalat numai după ce a fost identificat și atent monitorizat.

Art. 3. — (1) În termen de 7 zile de la data capturării, beneficiarul are obligația să transmită agenției județene pentru protecția mediului de pe raza administrativ-teritorială unde s-a desfășurat acțiunea de capturare/relocare un raport asupra

fiecărei acțiuni derulate în baza derogării obținute, însoțit de copia autorizației de vânătoare.

(2) Modelul raportului asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(3) Agenția județeană pentru protecția mediului transmite Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, în maximum 30 de zile de la data aplicării derogării, un raport referitor la rezultatele acesteia în baza datelor prevăzute la alin. (1).

Art. 4. — Controlul aplicării derogării se exercită de către personalul împuternicit din cadrul subunităților teritoriale de specialitate ale autorității publice centrale care răspunde de protecția mediului.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Robert-Eugen Szép,
secretar de stat

București, 15 iunie 2021.
Nr. 956.

ANEXĂ

R A P O R T
asupra acțiunii derulate în baza derogării obținute

— model —

Solicitant

.....

Specia pentru care s-a acordat derogarea

.....

Numărul exemplarelor

Stadiul de dezvoltare

Starea exemplarelor înainte de prelevare

Starea exemplarelor după prelevare

Locul de prelevare

.....

Data prelevării

Mijloace, instalații și metode avute în vedere

.....

.....

Stocarea și destinația specimenelor

.....

MOTIVUL RECOLTĂRII/DEROGĂRII

În interesul protejării faunei și florei sălbatice, precum și al conservării habitatelor naturale

Pentru prevenirea producerii unor daune importante, în special asupra culturilor agricole, animalelor domestice, pădurilor, pescăriilor, apelor și altor bunuri

În interesul sănătății și al securității publice sau pentru alte rațiuni de interes public major, inclusiv de natură socială ori economică și pentru consecințe benefice de importanță fundamentală pentru mediu

În scopuri de repopulare și reintroducere a acestor specii, precum și pentru operațiuni de reproducere necesare în acest scop

Pentru a permite, în condiții strict controlate, într-o manieră selectivă și într-o măsură limitată, prinderea sau deținerea unui număr limitat și specificat de exemplare.

(Ațașați documentele care să justifice recoltarea exemplarelor în conformitate cu motivul derogării.)

Data

Semnătura

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 33

din 17 mai 2021

Dosar nr. 372/1/2021

Laura-Mihaela Ivanovici — președintele Secției I civile — președintele completului

Mihaela Tăbârcă — judecător la Secția I civilă

Lavinia Curelea — judecător la Secția I civilă

Valentin Mitea — judecător la Secția I civilă

Elena Carmen Popoiag — judecător la Secția I civilă

Cristina Truțescu — judecător la Secția I civilă

Georgeta Stegaru — judecător la Secția I civilă

Bianca Elena Țândărescu — judecător la Secția I civilă

Adina Nicolae — judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 372/1/2021 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă raportat la art. XIX din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 2/2013*), și ale art. 36 alin. (2) lit. a) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.241/306/2018, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; intimata-pârâtă D a depus în termen legal, prin avocat, un punct de vedere asupra chestiunii de drept.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Sibiu — Secția I civilă a dispus, prin încheierea din 18 decembrie 2020, în Dosarul nr. 2.241/306/2018, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Legea nr. 4/1953 — Codul familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare*

(Codul familiei), *prin raportare la dispozițiile art. 54 alin. 2 din același cod, ca urmare a efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 10 aprilie 2002* (Decizia nr. 349 din 19 decembrie 2001), *prin care s-a constatat că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 8 februarie 2021 cu nr. 372/1/2021, termenul de judecată fiind stabilit la 17 mai 2021.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 4/1953 — Codul familiei*

Art. 54. — „(1) Paternitatea poate fi tăgăduită, dacă este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului.

(2) Acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soț; moștenitorii acestuia pot continua acțiunea pornită de el. (...)”

Art. 55. — „(1) Acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de șase luni de la data când tatăl a cunoscut nașterea copilului. (...)”

10. *Decizia Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001*, sub aspectul efectelor asupra termenului înăuntrul căruia poate fi promovată acțiunea în tăgăduirea paternității de către copilul născut în timpul căsătoriei

III. Expunerea succintă a procesului

11. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Judecătoriei Sibiu la data de 6 martie 2018 cu nr. 2.241/306/2018, reclamanta X a solicitat, în contradictoriu cu pârâții A și B și pârâtele C și D — moștenitoare ale defunctului Y, ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate că numitul A nu este tatăl său biologic. Celelalte capete de cerere formulate sunt accesorii și subsecvente acestuia, finalitatea urmărită de reclamantă fiind stabilirea filiației sale față de defunctul Y, pe care îl consideră tată biologic.

12. Reclamanta s-a născut la data de 17 noiembrie 1988 și susține că mama sa, pârâta B, a fost implicată într-o relație de concubinaj cu numitul Y, dar, întrucât la acea dată era căsătorită cu pârâțul A, filiația sa a fost stabilită, în condițiile art. 53 alin. (1) din Codul familiei, față de tatăl prezumtiv.

13. *Prin Sentința civilă nr. 6.275 din 27 noiembrie 2019, Judecătoria Sibiu — Secția civilă a respins acțiunea în tăgăduirea paternității, admitând excepția prescripției dreptului material la acțiune, ce a fost invocată în speță de pârâte, arătând în considerente că a făcut aplicarea dispozițiilor Codului civil din 1864, precum și ale Codului familiei, conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 71/2011), coroborat cu art. 47 din același act normativ, conform cărora stabilirea filiației, tăgăduirea paternității sau orice altă acțiune privitoare la filiație este supusă dispozițiilor Codului civil și produce efectele prevăzute de acesta numai în cazul copiilor născuți după intrarea sa în vigoare, ceea*

ce înseamnă că în privința copiilor născuți anterior intrării în vigoare rămân incidente vechile prevederi legale.

14. Instanța de fond a reținut incidența dispozițiilor art. 55 din Codul familiei, potrivit cărora acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de trei ani de la data nașterii copilului, iar pentru soțul mamei, termenul curge de la data la care a luat cunoștință de nașterea copilului, precum și ale art. 55 alin. 2 din Codul familiei, în conformitate cu care, dacă acțiunea nu a fost introdusă în timpul minorității copilului (în speță, până la data de 17 noiembrie 2006), acesta o poate porni într-un termen de 3 ani de la data majoratului său, în cauză până la data de 17 noiembrie 2009.

15. Prin cererea de apel formulată de reclamantă, aceasta critică hotărârea pronunțată, apreciind, în esență, că prima instanță a făcut aplicarea unor dispoziții legale abrogate, dând efecte ultraactive unor norme legale care nu mai sunt în ființă, și că, prin Decizia Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, prevederile art. 54 alin. 2 din Codul familiei au fost declarate neconstituționale, fapt care a deschis dreptul la acțiune în tăgăduirea paternității în favoarea mamei copilului din căsătorie, dar și în favoarea copilului, acțiune pe care o consideră imprescriptibilă, potrivit dispozițiilor art. 434 din Codul civil.

16. Prin întâmpinarea formulată, intimata-pârâtă D a arătat că instanța de fond a procedat legal admitând excepția prescripției dreptului la acțiunea în tăgăduirea paternității și că, din punctul său de vedere, față de anul nașterii apelantei-reclamante — 1988, în speță sunt incidente dispozițiile art. 55 din Codul familiei, în forma care era în vigoare la momentul nașterii, ce reglementa la acea dată termenul de 6 luni pentru exercitarea acțiunii în tăgăduirea paternității. De asemenea consideră că în speță nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 288/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 4/1953 — Codul familiei (*Legea nr. 288/2007*), sub imperiul căreia acțiunea aparținând copilului era declarată imprescriptibilă pe durata vieții acestuia, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 755 din 24 iunie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 537 din 16 iulie 2008 (*Decizia nr. 755 din 24 iunie 2008*). De asemenea consideră că nu sunt aplicabile nici dispozițiile art. 434 din Codul civil, întrucât nu suntem în prezența unei contestații a filiației față de tată și față de împrejurarea că, potrivit dispozițiilor art. 47 din *Legea nr. 71/2011*, normele noului Cod civil se aplică doar copiilor născuți după intrarea sa în vigoare (octombrie 2011), deci nu și reclamantei (născută în 1988).

17. În ședința publică din 23 noiembrie 2020, instanța, din oficiu, a pus în discuția părților necesitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura prevăzută de art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, în scopul pronunțării unei hotărâri prealabile pentru interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei.

18. Prin încheierea pronunțată la 18 decembrie 2020, instanța a dispus sesizarea instanței supreme și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a dispus suspendarea judecății.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii

19. Instanța de trimitere, procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă pentru declanșarea procedurii pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a apreciat că acestea sunt întrunite cumulativ, pentru argumentele ce vor fi expuse în continuare.

20. Este îndeplinită condiția existenței unei cauze în curs de judecată în ultimă instanță. Obiectul Dosarului nr. 2.241/306/2018 este „tăgăduirea paternității”, astfel că, în conformitate cu dispozițiile art. 94 pct. 1 lit. a) coroborat cu art. 466 și art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, decizia

pronunțată de tribunal este definitivă, cauza fiind soluționată în ultimă instanță.

21. Soluționarea fondului cauzei depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere — problema care se pune în speță este calificarea acțiunii, respectiv dacă este imprescriptibilă sau prescriptibilă, iar în această ultimă ipoteză, lămurirea termenului de prescripție aplicabil.

22. Potrivit dispozițiilor art. 54 alin. 1 și 2 din Codul familiei, în forma în vigoare la momentul nașterii reclamantei, „*Paternitatea poate fi tăgăduită, dacă este cu neputință ca soțul mamei să fie tatăl copilului. Acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soț; moștenitorii acestuia pot continua acțiunea pornită de el.*”

23. Ulterior, prin Decizia nr. 349 din 19 decembrie 2001, Curtea Constituțională a constatat că „*dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.*”

24. Această decizie a deschis dreptul la acțiunea în tăgăduirea paternității și copilului născut în timpul căsătoriei, cum este și reclamanta, însă, pentru a fi analizată pe fond, trebuie mai întâi stabilit dacă acțiunea este imprescriptibilă, cum susține apelanta, sau este prescriptibilă, cum consideră intimata, iar în acest caz, care este termenul de prescripție aplicabil.

25. Tribunalul apreciază că, față de data nașterii apelantei-reclamante și efectele pe care le-a produs Decizia Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, singurele dispoziții legale ce pot fi aplicate speței sunt cele cuprinse în art. 55 din Codul familiei, în forma în vigoare la data nașterii, respectiv: „*Acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de șase luni de la data când tatăl a cunoscut nașterea copilului.*”

26. Numai că acestea au în vedere doar situația acțiunii pornite de tatăl prezumtiv al copilului, fiind stabilit nu doar termenul de 6 luni, ci și momentul de început al curgerii termenului și care, obiectiv, nu ar putea fi aplicat acțiunii promovate de copil.

27. Ca urmare a declarării neconstituționalității art. 54 alin. 2 din Codul familiei și menținerii în vigoare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din același cod, care prevede doar un termen de prescripție în ceea ce privește dreptul la acțiune al soțului mamei copilului, și anume 6 luni de la data când acesta a aflat de naștere, fără a se prevedea nimic cu privire la dreptul la acțiune când titularii sunt mama sau copilul, rezultă că în cauză se pune problema modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, în prezent abrogat, prin raportare la dispozițiile art. 54 alin. 2 din același cod, ca urmare a efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, prin care s-a constatat că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.

28. În consecință, există legătură de cauzalitate între soluționarea cauzei pe fond și chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită.

29. Chestiunea de drept este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii. Tribunalul a apreciat că, în ciuda vechimii adoptării dispozițiilor legale a căror interpretare prezintă o dificultate deosebită, nu există o jurisprudență constantă, care să fi diluat caracterul de noutate al chestiunii de drept supuse analizei, soluțiile pronunțate de instanțe cu privire la acest aspect fiind izolate.

30. Mai mult, Tribunalul Sibiu a constatat, din jurisprudența pusă la dispoziția completului de judecată de către intimata-pârâtă D, că instanțele investite cu soluționarea unor acțiuni în tăgăduirea paternității au aplicat termenul de prescripție de 3 ani

reglementat prin art. 55 din Codul familiei, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 288/2007.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

31. *Apelanta-reclamantă* a formulat un punct de vedere, prin avocat, în ședința publică din 23 noiembrie 2020, exprimându-și acordul pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și solicitând ca sesizarea să poarte și asupra interpretării dispozițiilor art. 434 din Codul civil, în ceea ce privește contestarea filiației, respectiv dacă acestea se aplică doar în situația copiilor născuți după data intrării în vigoare a noului Cod civil.

32. *Intimata-pârâtă D* a depus un punct de vedere prin care a apreciat că soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată nu depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere pentru că, în principiu, indiferent de durata termenului aplicabil (6 luni reglementat în forma inițială a art. 55 din Codul familiei, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 288/2007, sau 3 ani — stabilit prin Legea nr. 288/2007, deci ulterior intrării sale în vigoare), în ambele cazuri acest termen s-a împlinit; norma aplicabilă în cauză este cea cuprinsă în art. 55 din Codul familiei, în redactarea anterioară modificărilor survenite prin Legea nr. 288/2007, conform principiului neretroactivității legii civile.

33. A invocat deciziile Curții Constituționale nr. 1.062 din 11 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 56 din 24 ianuarie 2013, și nr. 196 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 6 iunie 2016, paragraful 17.

34. De asemenea, a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate privind noutatea și dificultatea chestiunii de drept a cărei lămurire se cere.

35. Modificarea art. 55 din Codul familiei a intervenit la 5 noiembrie 2007, dată de la care au trecut 13 ani, în timpul cărora s-a creat o practică judiciară în materie. Înseși deciziile Curții Constituționale invocate în cauză demonstrează că această chestiune este veche și a constituit obiectul preocupărilor instanțelor de judecată în litigiile de acest gen o lungă durată de timp.

36. Chestiunea de drept nu numai că nu este nouă, dar nici nu ridică probleme în privința aplicării în mod unitar, prin urmare nu se justifică sesizarea instanței supreme pentru dezlegarea acesteia.

37. După comunicarea raportului, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, *intimata-pârâtă D* a depus, în termen legal, prin avocat, un punct de vedere asupra chestiunii de drept, prin care a susținut că acțiunea în tăgăduirea paternității, reglementată de art. 55 din Codul familiei, aplicabil reclamantei născute în 1988, recunoscută implicit prin efectele Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001 și mamei și copilului, este prescriptibilă extinctiv în termenul consacrat de forma inițială a Codului familiei (în forma în vigoare la data nașterii reclamantei — ca lege aplicabilă în cauză), adică în termenul de 6 luni, care se aplică numai copiilor născuți după publicarea deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I, și curge de la data publicării, când decizia devine obligatorie și se prezumă că titularii dreptului la acțiune au cunoscut acest drept și îl pot exercita.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

38. Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 2.241/306/2018 a apreciat că, față de dispozițiile art. 54 alin. 1 și 2 din Codul familiei, de statuările Curții Constituționale, prin Decizia nr. 349 din 19 decembrie 2001, și de data nașterii apelantei-reclamante, singurele dispoziții legale ce pot fi aplicate speței sunt cele cuprinse în art. 55 din Codul familiei, în forma în vigoare la data nașterii, respectiv: „*Acțiunea în tăgăduirea*

paternității se prescrie în termen de șase luni de la data când tatăl a cunoscut nașterea copilului.”

39. Acestea au însă în vedere doar situația acțiunii pornite de tatăl prezumtiv al copilului, fiind stabilit nu doar termenul de 6 luni, ci și momentul de început al curgerii termenului și care, obiectiv, nu ar putea fi aplicat acțiunii promovate de copil.

40. Problema termenului de prescripție a fost analizată și de Curtea Constituțională în deciziile pronunțate cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55 din Codul familiei.

41. Astfel, în considerentele Deciziei nr. 566 din 20 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2019 (*Decizia nr. 566 din 20 septembrie 2018*), s-au reținut următoarele: „17. Curtea (...), în jurisprudența sa, a statuat, prin mai multe decizii, că din textul de lege criticat nu rezultă un regim discriminatoriu între copilul născut în timpul căsătoriei, mama copilului și tatăl acestuia în privința termenului de exercitare a acțiunii în tăgăduirea paternității. În acest sens sunt, de exemplu, Decizia nr. 453 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 21 ianuarie 2004, Decizia nr. 390 din 12 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 749 din 17 august 2005, Decizia nr. 538 din 18 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.116 din 12 decembrie 2005, Decizia nr. 1.328 din 19 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 795 din 29 noiembrie 2010.

18. Curtea a reținut, prin deciziile enumerate, că textul de lege criticat reglementează termenul în care tatăl copilului născut în timpul căsătoriei poate să introducă acțiune în tăgăduirea paternității, fără să cuprindă nicio precizare cu privire la termenul în care această acțiune ar putea fi introdusă de mama copilului sau de copilul născut în timpul căsătoriei, ceea ce se explică prin modul în care legiuitorul a conceput regimul filiației față de tată. Astfel, prin art. 53 alin. 1 din Codul familiei s-a instituit o prezumție legală în sensul că paternitatea copilului născut în timpul căsătoriei aparține soțului mamei, cu consecința, prevăzută în art. 54 alin. 2 din același cod, că acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soț. În deciziile enumerate, Curtea a amintit că, prin Decizia nr. 349 din 19 decembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 10 aprilie 2002, a constatat că dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.

19. În legătură cu acest aspect, Curtea a observat, prin aceleași decizii, că regimul juridic al filiației față de tată, rezultat ca efect al amintitei decizii de admitere pronunțată de Curtea Constituțională, și anume recunoașterea dreptului mamei și al copilului născut în timpul căsătoriei de a introduce acțiune în tăgăduirea paternității, nu a suferit nicio modificare în privința prescriptibilității acțiunii intentate de tatăl copilului și nici nu a fost completat cu dispoziții legale prin care să se stabilească termenul în care acțiunea poate fi exercitată de mamă sau de copil. Astfel, în absența unei dispoziții legale prin care să se stabilească termenul în care acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită de mamă sau de copil, Curtea a apreciat că nu are posibilitatea să constate existența vreunei discriminări, rămânând în competența instanței de judecată să facă interpretarea și aplicarea corectă a legii.”

42. În opinia separată formulată la Decizia nr. 538 din 18 octombrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.116 din 12 decembrie 2005 (*Decizia nr. 538 din 18 octombrie 2005*), privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, s-a susținut și teza potrivit căreia acțiunea în tăgăduirea paternității ar avea caracter

imprescriptibil: „În urma constatării neconstituționalității art. 54 alin. 2 din Codul familiei, consecința firească ar fi fost declararea ca neconstituțional și a art. 55 alin. 1 din Codul familiei, care prevede doar termen de prescripție în ceea ce privește dreptul la acțiune al soțului mamei copilului, și anume 6 luni de la data când acesta a aflat de naștere, fără a se prevedea nimic cu privire la dreptul la acțiune, când titulari sunt mama sau copilul. Din necorelarea celor două texte de lege rezultă că în privința mamei și a copilului își găsește aplicare dreptul comun privind dreptul la acțiune având ca obiect un drept personal nepatrimonial, în sensul că acțiunea este imprescriptibilă. Se creează, astfel, o inegalitate juridică evidentă între titularii dreptului la acțiune în tăgăduirea paternității. Pentru mamă și copil se aplică regula — imprescriptibilitatea, iar pentru soțul mamei copilului termenul special de prescripție, de 6 luni, ce reprezintă excepția.”

43. În consecință, din necorelarea textului art. 54 alin. 2 cu art. 55 alin. 1 din Codul familiei, s-ar putea trage concluzia că în privința mamei și copilului își găsește aplicare dreptul comun privind acțiunea ce are ca obiect un drept personal nepatrimonial, în sensul că acțiunea este imprescriptibilă, față de nereglementarea unui termen de prescripție.

44. Tribunalul a apreciat că în speță nu pot fi aplicabile dispozițiile art. 55 alin. 1 din Codul familiei în forma adoptată prin Legea nr. 288/2007, prin care acțiunea în tăgăduirea paternității formulată de mama copilului din căsătorie, dar și de copil, a primit o reglementare legală, prescriptibilă în termen de 3 ani, după distincțiile din cuprinsul art. 55 din Codul familiei, întrucât dispozițiile Legii nr. 288/2007 nu pot retroactiva, după cum a statuat Curtea Constituțională în Decizia nr. 755 din 24 iunie 2008.

45. De altfel, în finalul considerentelor Deciziei nr. 755 din 24 iunie 2008, Curtea Constituțională a reținut că, „potrivit art. 55 din Codul familiei, începutul prescripției de 3 ani a dreptului la acțiune în tăgăduirea paternității, pentru mamă și copil, este momentul obiectiv al nașterii copilului. Or, aplicarea termenului special de prescripție de 3 ani și copiilor născuți înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 288/2007 este retroactivă, în condițiile în care legea nouă se aplică unui drept născut sub imperiul legii vechi.”

46. De asemenea, problema termenului de prescripție ridicată în speță nu poate fi soluționată nici prin aplicarea dispozițiilor art. 434 din Codul civil întrucât, pe de o parte, obiectul acțiunii nu este „contestare filiație față de tatăl din căsătorie”, ci „tăgăduire paternitate”, pentru care ar fi incidente dispozițiile art. 433 din Codul civil; pe de altă parte, în temeiul dispozițiilor art. 47 din Legea nr. 71/2011, „Stabilirea filiației, tăgăduirea paternității sau orice altă acțiune privitoare la filiație este supusă dispozițiilor Codului civil și produce efectele prevăzute de acesta numai în cazul copiilor născuți după intrarea lui în vigoare.”

47. Din acest punct de vedere, tribunalul a apreciat că interpretarea dispozițiilor art. 434 din Codul civil nu are legătură cu soluționarea prezentei cauze, sens în care cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție formulată de apelantă în acest sens a fost respinsă.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

48. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat un număr redus de hotărâri judecătorești relevante, precum și puncte de vedere teoretice, din care a rezultat existența a două interpretări contrare.

49. Astfel, într-o opinie, s-a apreciat că acțiunea este imprescriptibilă pentru copiii născuți anterior datei de 8 noiembrie 2007 — data intrării în vigoare a Legii nr. 288/2007. În lipsa unor dispoziții exprese în ceea ce privește acțiunea în tăgăduirea paternității formulată de mamă sau de copilul din căsătorie, se va aplica regula generală potrivit căreia acțiunile

având ca obiect un drept personal nepatrimonial sunt imprescriptibile.

50. Au fost invocate deciziile Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, nr. 453 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 21 ianuarie 2004; nr. 390 din 12 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 749 din 17 august 2005 (Decizia nr. 390 din 12 iulie 2005); nr. 538 din 18 octombrie 2005, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Cauza Călin și alții împotriva României.

51. În opinia contrară, s-a apreciat că, în urma adoptării Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, acțiunea în tăgăduirea paternității este supusă termenului de prescripție de 6 luni prevăzut de dispozițiile art. 55 alin. (1) din Codul familiei, respectiv termenului general de prescripție de 3 ani, prevăzut de Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat (Decretul nr. 167/1958).

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

52. Prin Decizia nr. 349 din 19 decembrie 2001, instanța de contencios constituțional a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 54 alin. 2 din Codul familiei și a constatat că acestea sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității.

53. În considerentele deciziei, Curtea a reținut că: „Într-adevăr, consacrarea, prin dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei, a dreptului la promovarea unei acțiuni în tăgăduirea paternității prezumate doar în favoarea tatălui prezumtiv, cu excluderea mamei și a copilului născut în timpul căsătoriei, în egală măsură titulari ai unui interes legitim în promovarea unei asemenea acțiuni, constituie o încălcare a principiului egalității în drepturi prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție. (...)”

Totodată prevederile art. 54 alin. 2 din Codul familiei, în măsura în care refuză recunoașterea și pentru mamă a dreptului la acțiune în tăgăduirea paternității prezumate, contravin și dispozițiilor art. 44 alin. (1) din Constituție care consacră egalitatea dintre soți ca unul dintre principiile pe care se întemeiază instituția familiei. (...)”

Curtea reține, de asemenea, că textul criticat contravine și alin. (2) al art. 26 din Constituție, în condițiile în care nu recunoaște și copilului dreptul la acțiune în contestarea paternității prezumate, împrejurare de natură să îi impună acestuia un anumit statut juridic stabilit prin voința altuia, pe care este ținut să-l accepte în mod pasiv, fără a putea acționa în sensul modificării sale, ceea ce nu poate avea decât semnificația unei negări a dreptului recunoscut oricărei persoane fizice, prin articolul constituțional mai sus menționat, de a dispune de ea însăși.”

54. Anterior, prin Decizia nr. 78 din 13 septembrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 20 decembrie 1995 (Decizia nr. 78 din 13 septembrie 1995), Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 54 alin. 2 din Codul familiei.

55. De asemenea, în această materie, a regimului prescripției extinctive căreia îi sunt supuse acțiunile vizând starea civilă, au fost pronunțate decizii ale instanței constituționale, ca urmare a modificărilor aduse dispozițiilor art. 54 și 55 din Codul familiei, prin Legea nr. 288/2007 [Decizia nr. 755 din 24 iunie 2008; Decizia nr. 1.345 din 9 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 873 din 23 decembrie 2008 (Decizia nr. 1.345 din 9 decembrie 2008); deciziile nr. 504 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 946 din 8 noiembrie 2018 (Decizia nr. 504 din 17 iulie 2018), și nr. 566 din 20 septembrie 2018].

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

56. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorul-raportor, constatând îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, a apreciat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, prin raportare la dispozițiile art. 54 alin. 2 din același cod, ca urmare a efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, acțiunea în tăgăduirea paternității introdusă de copilul născut în timpul căsătoriei are caracter imprescriptibil.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

57. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

X.1. Asupra admisibilității sesizării

58. Pentru regularitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, instituie o serie de condiții de admisibilitate a acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, respectiv:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

59. Verificându-se îndeplinirea acestor condiții, se constată că ele sunt întrunite cumulativ cu privire la sesizarea formulată.

60. Astfel, cauza se află în curs de soluționare, fiind în prezent dedusă judecății în faza procesuală a apelului, pe rolul Tribunalului Sibiu.

61. Față de dispozițiile art. 94 pct. (1) lit. a), coroborate cu art. 466 și art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dosarul se află în ultimă instanță pe rolul tribunalului, competent în judecarea pricinii.

62. Având în vedere soluția dată cauzei în primă instanță, care a constat în respingerea acțiunii în tăgăduirea paternității introduse de copilul născut în timpul căsătoriei, pentru intervenirea prescripției extinctive, precum și criticile formulate în apel, care pun în discuție modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, rezultă că soluția în calea de atac exercitată depinde, în principal, de lămurirea prealabilă a termenului înăuntrul căruia poate fi promovată o astfel de acțiune.

63. Aceasta înseamnă că există legătura necesară între dezlegarea acestui aspect, obiect al sesizării, și soluționarea cauzei pe fondul criticilor din apel, care vizează, în mod prioritar, termenul de formulare a acțiunii.

64. Împrejurarea că este vorba despre un aspect de drept procesual supus analizei este nerelevantă din punctul de vedere al admisibilității, câtă vreme, în jurisprudența dezvoltată în aplicarea acestei instituții, a hotărârii prealabile, instanța supremă a statuat în mod constant că obiectul sesizării îl poate constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procesual dacă, prin consecințele pe care le produce, interpretarea normei de drept are aptitudinea de a determina, influența soluționarea raportului de drept dedus judecății. În acest sens au fost pronunțate, spre exemplu, deciziile Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 36 din 4 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 541 din 24 iunie 2020, paragraful 73 (*Decizia nr. 36 din 4 mai 2020*); nr. 18 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 10 martie 2020, paragraful 74 etc.

65. Chestiunea de drept semnalată vizează interpretarea textului menționat, în corelație cu cel al art. 54 alin. 2 din Codul familiei, din perspectiva efectelor produse de Decizia Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, în contextul în care aceasta a modificat regimul acțiunii în privința titularilor dreptului de contestare a prezumției de paternitate, recunoscându-l, pentru prima dată, în favoarea copilului din căsătorie și a mamei acestuia.

66. Deși această problemă de drept, obiect al sesizării, vizează o normă din Codul familiei, adoptat prin Legea nr. 4/1953, și deci corespunzând unei reglementări cu o aplicare considerabilă din punct de vedere temporal, totuși, dispoziția legală a rămas de actualitate în ce privește sensul interpretării ei, ca urmare a controlului de constituționalitate exercitat asupra acesteia, din care a rezultat un regim juridic incomplet al acțiunii. Aceasta în condițiile în care, lărgindu-se sfera titularilor, a rămas în afara oricărei reglementări aspectul referitor la termenul înăuntrul căruia aceștia pot introduce acțiunea.

67. Nu interesează, raportat la datele speței (reclamanta fiind născută în anul 1988) și la limitele sesizării, modificarea intervenită asupra dispozițiilor art. 54 și art. 55 din Codul familiei prin Legea nr. 288/2007, supusă, la rândul ei, unui control de constituționalitate (conform deciziilor Curții Constituționale nr. 755 din 24 iunie 2008 și nr. 1.345 din 9 decembrie 2008, s-a constatat caracterul neconstituțional al prevederilor acestei legi, care făceau aplicabile termenele de prescripție pe care le reglementa, de trei ani, și situației copiilor născuți anterior adoptării legii) și având o aplicare limitată în timp, sub incidența căreia nu intră însă situația dedusă judecății.

68. Se constată, din analiza materialelor anexate sesizării, că problema de drept semnalată rămâne și în prezent una cu potențial de a crea divergență jurisprudențială, câtă vreme punctele de vedere ale instanțelor consultate (exprimate, cele mai multe, la nivel teoretic, în absența unei jurisprudențe proprii până la acest moment) sunt diferite, fie în sensul imprescriptibilității acțiunii, fie în sensul unei prescriptibilități în termenul de drept comun de trei ani.

69. De altfel, în jurisprudența instanței supreme în materia hotărârilor prealabile, s-a statuat că cerința noutății este îndeplinită nu doar atunci când textul supus interpretării aparține unei reglementări recente, ci și atunci când se impun clarificări sau reevaluări asupra unei norme vechi într-un context legislativ nou (cum este și cel dat de intervenția controlului de constituționalitate). În acest sens sunt, spre exemplu, deciziile Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 36 din 4 mai 2020, paragraful 78; nr. 23 din 19 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 490 din 14 iunie 2018, paragrafele 59, 60; nr. 10 din 20 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 832 din 14 noiembrie 2014; nr. 86 din 10 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 11 februarie 2019, paragrafele 91—96; nr. 7 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 220 din 30 martie 2017, paragrafele 28—29.

70. În consecință, se apreciază ca fiind îndeplinită și această condiție a noutății, care justifică, alături de celelalte, declanșarea mecanismului preîntâmpinării practicii divergente.

71. Este întrunită, de asemenea, cerința ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept, având în vedere materia căreia îi aparține aceasta, vizând acțiuni în materia filiației, excluse din competența de soluționare a instanței supreme, precum și faptul că nu există un recurs în interesul legii în curs de soluționare privitor la această chestiune.

X.2. *Asupra fondului sesizării*

72. Sesizarea formulată pune problema de drept a termenului înăuntrul căruia poate fi promovată acțiunea în tăgăduirea paternității de către copilul născut în timpul căsătoriei la un moment anterior celui la care s-a declarat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 54 alin. 2 din Codul familiei, prevederi legale care recunoșteau dreptul la formularea unei astfel de acțiuni doar în favoarea soțului mamei.

73. Dezlegarea acestei chestiuni de drept presupune analiza următoarelor aspecte: (i) consecințele adoptării Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001 în ce privește calitatea de titular al acțiunii în tăgăduirea paternității; (ii) aplicarea în timp a efectelor Deciziei Curții Constituționale; (iii) regimul juridic, sub aspectul prescripției extinctive, al acțiunilor în tăgăduirea paternității introduse de copil sub efectul Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001.

(i) **Consecințele adoptării Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001 în ce privește calitatea de titular al acțiunii în tăgăduirea paternității**

74. Potrivit dispozițiilor art. 54 alin. 2 din Codul familiei, în reglementarea lui inițială, se recunoștea dreptul la promovarea acțiunii în tăgăduirea paternității numai soțului mamei, singurul care putea răsturna prezumția de paternitate care opera în favoarea sa, cu privire la copilul născut în timpul căsătoriei.

75. Această soluție legislativă, criticabilă întrucât, în condițiile unui monopol al acțiunii deținut de către soțul mamei, făcea imposibilă stabilirea paternității reale a copilului atunci când acest singur titular omitea să promoveze acțiunea, a fost declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, care a stabilit că „dispozițiile art. 54 alin. 2 din Codul familiei sunt neconstituționale în măsura în care nu recunosc decât tatălui, iar nu și mamei și copilului născut în timpul căsătoriei, dreptul de a porni acțiunea în tăgăduirea paternității”.

76. Adoptarea acestei decizii a instanței de contencios constituțional s-a făcut în contextul analizei compatibilității normei nu doar cu dreptul constituțional la viața familială și privată, ci și prin raportare la exigențele art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*), precum și la jurisprudența instanței europene, cu referire punctuală la Hotărârea din 27 octombrie 1994, *Cauza Kroon și alții împotriva Olandei*.

77. Într-o reconsiderare a propriei jurisprudențe (prin Decizia nr. 78 din 13 septembrie 1995, Curtea Constituțională a respins aceeași excepție de neconstituționalitate privitoare la art. 54 alin. 2 din Codul familiei), Curtea Constituțională a apreciat, în esență, că ceea ce trebuie să prevaleze în cazul unei astfel de acțiuni este realitatea biologică, iar nu o prezumție legală, astfel încât excluderea mamei, precum și a copilului născut în timpul căsătoriei din sfera titularilor dreptului în promovarea acțiunii de tăgăduire a paternității constituie o încălcare a dreptului la viața privată și de familie, precum și o încălcare a principiului egalității în fața legii.

78. În privința copilului s-a reținut și că „a nu-i recunoaște dreptul la acțiune în contestarea paternității prezumate ar fi de natură să-i impună acestuia un anumit statut juridic stabilit prin voința altuia, pe care este ținut să-l accepte în mod pasiv, fără a putea acționa în sensul modificării sale, ceea ce nu poate avea decât semnificația unei negări a dreptului recunoscut oricărei persoane fizice de a dispune de ea”.

79. Ca urmare a acestei statuări de neconstituționalitate, sfera persoanelor îndreptățite la contestarea paternității prezumate din timpul căsătoriei s-a extins, alături de soțul mamei devenind titulari, deopotrivă, mama și copilul căruia îi este aplicabilă prezumția.

(ii) **Aplicarea în timp a efectelor deciziei Curții Constituționale**

80. De principiu, conform art. 147 alin. (4) din Constituție, efectele deciziilor Curții Constituționale se produc în mod obligatoriu de la data publicării lor și au putere pentru viitor [în mod asemănător, art. 11 alin. (3) din Legea nr. 47/1992].

81. Raportat la domeniul căruia îi sunt incidente efectele Deciziei nr. 349 din 19 decembrie 2001, respectiv cel referitor la starea civilă a persoanei, se pune problema ce înseamnă această aplicare, de îndată, de la data publicării, a soluției de neconstituționalitate. Altfel spus, dacă vizează doar situația copiilor născuți ulterior publicării deciziei sau și pe cea a copiilor născuți anterior, cărora dreptul la acțiune, conform reglementării inițiale, nu le era recunoscut.

82. Pentru a da dezlegare acestei chestiuni trebuie observat că starea civilă a unei persoane, în sensul de condiție juridică a acesteia în familie și societate (de exemplu, minor sau major, căsătorit sau necăsătorit, copil firesc sau adoptat etc.), corespunde unei situații juridice legale, obiective, având un conținut stabilit prin lege, astfel încât modificările care intervin pe plan normativ (inclusiv prin intervenția asupra normelor dată de controlul de constituționalitate) sunt de imediată și generală aplicabilitate. Efectele situațiilor legate de starea și capacitatea persoanelor sunt fixate, la nivel de principiu, de către legiuitor, iar nu prin voința părților, astfel încât ele au un caracter obiectiv, fiind indisponibile, în sensul că titularii lor nu le pot modifica conținutul și nici nu le pot suprima, în contra legii.

83. Decizia Curții Constituționale a deschis dreptul la acțiune, lărgind, în favoarea mamei și a copilului, sfera titularilor dreptului care pot solicita să se constate că altcineva decât soțul mamei este tatăl biologic.

84. În felul acesta, s-a recunoscut că în valorificarea dreptului la o anumită stare civilă, conformă realității biologice și sociale, este atașată o acțiune ai cărei titulari pot fi și copiii, care altminteri nu puteau învesti instanța.

85. Ca atare, dreptul la acțiune al acestora s-a născut în momentul constatării neconstituționalității textului, iar starea civilă nefiind una definitiv stabilită, câtă vreme prezumția legală nu corespundea realității, posibilitatea contestării acesteia a fost dată tocmai de efectele Deciziei Curții Constituționale. Nu este vorba despre aplicarea lor retroactivă, ci dimpotrivă despre aplicarea de îndată asupra situațiilor care intră sub incidența actului jurisdicțional de neconstituționalitate.

86. Aceasta întrucât starea civilă însoțește persoana câtă vreme ea are calitatea de subiect de drept, ceea ce înseamnă că situația juridică a copilului născut înainte de pronunțarea instanței constituționale era una care subzista la acest moment, al adoptării deciziei. Este vorba, prin ipoteză, de un copil din timpul căsătoriei căruia îi este aplicabilă prezumția de paternitate și căruia norma legală, în configurația rezultată în urma controlului de constituționalitate, îi recunoaște posibilitatea de a demonstra că respectiva prezumție nu îi era incidentă.

87. Nu este deci în discuție o situație juridică trecută sau definitivă, care să nu intre sub incidența normei în noua configurare, ci una continuă, subzistentă câtă vreme, pe de o parte, starea civilă face parte și însoțește statutul actual al persoanei, iar, pe de altă parte, ceea ce nu putea fi contestat anterior de către copil devine posibil tocmai ca urmare a punerii de acord a normei cu legea fundamentală.

88. În realitate, prezumția de paternitate nu se consolidase de așa manieră încât să nu mai poată fi contestată de titularul recunoscut ca atare al unei acțiuni care, prin natura dreptului protejat, are caracter imprescriptibil.

89. Altminteri, copilului din căsătorie, născut anterior declarării neconstituționalității textului, i s-ar opune inadmisibilitatea unei asemenea acțiuni, fără posibilitatea de a pretinde că starea civilă este neconformă adevărului biologic și

social, deși ceea ce a prevalat în constatarea neconstituționalității a fost tocmai această înfrângere a dreptului la viață privată și de familie, în contrapondere cu o ficțiune juridică dedusă din aplicarea unei prezumții legale. În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că a fost încălcat art. 8 din Convenție în cauze în care reclamantii nu aveau nicio posibilitate de a contesta, în lumina probelor biologice noi, declararea judecătorească a paternității lor, printr-o hotărâre judecătorească definitivă. (Hotărârea din 25 februarie 2014, în Cauza *Ostace împotriva României*, paragraful 42, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 601 din 12 august 2014)

90. Soluția ar fi lipsită de logică juridică, câtă vreme starea civilă a unui astfel de copil îl situează sub ipoteza normei, așa cum a rămas aceasta în ordinea juridică după decizia instanței constituționale, cea care trebuie considerată, într-o aplicare imediată a efectelor sale, că recunoaște acest drept de contestare nu doar celor care se vor afla într-o asemenea situație în viitor, ci și celor care aveau acest statut la momentul adoptării deciziei, împiedicați fiind să acționeze anterior.

(iii) Regimul juridic, sub aspectul prescripției extinctive, al acțiunilor în tăgăduirea paternității introduse de copil sub efectul Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001

91. Chestiunea termenului înăuntrul căruia poate fi promovată acțiunea în tăgăduirea paternității de către mamă și copil a fost determinată de împrejurarea că, deși a extins în această modalitate sfera titularilor acțiunii, instanța constituțională nu a extins controlul și asupra dispoziției art. 55 din Codul familiei, care stabilește termenul în care poate fi introdusă această acțiune în considerarea singurului titular recunoscut conform reglementării inițiale (tatăl copilului).

92. De asemenea, nesocotindu-și atribuțiile rezultate din art. 147 alin. (1) din Constituție, legiuitorul nu și-a îndeplinit obligația de a asigura compatibilitatea normelor care asigură regimul juridic al unei astfel de acțiuni în termen de 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale.

93. În acest context, Curtea Constituțională a fost sesizată de mai multe ori cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Codul familiei, susținându-se că textul este discriminatoriu, deoarece instituie un termen de prescripție pentru promovarea acțiunii în tăgăduirea paternității numai în ce îl privește pe soțul mamei, nu și pentru mama copilului și pentru copil, astfel încât s-ar încălca principiul egalității în fața legii. Pronunțându-se asupra acestei excepții, instanța constituțională a respins-o cu motivarea că, „în absența unei dispoziții legale prin care să se stabilească termenul în care acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită de mamă sau de către copil, Curtea nu are posibilitatea să constate existența vreunei discriminări, rămânând în sarcina instanței de judecată să facă interpretarea și aplicarea corectă a legii” (a se vedea, în acest sens, Deciziile Curții Constituționale nr. 453 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 21 ianuarie 2004; nr. 538 din 18 octombrie 2005; nr. 390 din 12 iulie 2005).

94. Abia prin Legea nr. 288/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 749 din 5 noiembrie 2007, a fost modificat art. 54 alin. 2 din Codul familiei, în sensul că acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi introdusă de oricare dintre soți, precum și de către copil, în timp ce sub aspectul termenului înăuntrul căruia poate fi introdusă acțiunea s-a modificat art. 55, prevăzându-se același termen special de prescripție, de trei ani, pentru formularea acțiunii în tăgăduirea paternității, care curge pentru mamă și copil de la data nașterii copilului, iar pentru soțul mamei, de la data la care a luat cunoștință de nașterea copilului, prevăzându-se, totodată, că

dispozițiile legale se aplică și copiilor născuți înainte de intrarea lor în vigoare, chiar dacă cererea este în curs de judecată.

95. Potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 755 din 24 iunie 2008, această normă a fost declarată neconstituțională, în condițiile în care, prevăzându-se un moment obiectiv al datei de la care începea să curgă termenul de prescripție a dreptului la acțiune pentru mamă și copil, ca fiind acela al nașterii copilului, aplicarea termenului și pentru copiii născuți înaintea reglementării însemna retroactivitate.

96. Raportat la coordonatele sesizării interesează însă determinarea regimului prescripției extinctive cu privire la acțiuni care nu intră sub incidența dispozițiilor Legii nr. 288/2007, respectiv acelea al căror drept corelativ s-a născut anterior, fiind vorba, ca atare, despre acțiuni introduse de mamă sau copil care au rămas în afara oricărei reglementări, în urma extinderii sferei titularilor dreptului, fără o adaptare a normei de drept în urma controlului de constituționalitate.

97. Lipsind, așadar, o reglementare specifică acestei ipoteze, înseamnă, pe de o parte, că nu poate fi incidentă norma de la art. 55 alin. 1 din Codul familiei care vizează termenul de prescripție pentru ipoteza particulară a formulării acțiunii de către tatăl prezumtiv și, pe de altă parte, că trebuie să se recurgă la aplicarea normelor generale, de drept comun, care reglează modalitatea de sancționare a dreptului, în funcție de natura acestuia, drept patrimonial sau personal nepatrimonial.

98. Or, dreptul la stabilirea stării civile conform realității biologice este, în mod evident, unul personal nepatrimonial întrucât vizează statutul persoanei, fiind ca atare strâns legat de titularul lui, consecința fiind aceea că și acțiunea care însoțește un astfel de drept are caracter imprescriptibil, prin opoziție cu cea care sancționează dreptul patrimonial, supusă prescripției, conform art. 1 din Decretul nr. 167/1958.

99. Astfel, dacă dreptul la acțiune, având un obiect patrimonial, se stinge prin prescripție (conform art. 1 din Decretul nr. 167/1958), înseamnă *a contrario* că dreptul la acțiune, având un obiect nepatrimonial, nu este supus unei asemenea prescripții.

100. Totodată, principiul imprescriptibilității, incident materiei discutate, se întemeiază și pe caracterul perpetuu al acestui drept, inseparabil de persoana umană.

101. În același sens, având a se pronunța asupra neconstituționalității dispozițiilor art. 55 din Codul familiei, din perspectiva încălcării principiului nediscriminării raportat la termenul în care poate fi introdusă acțiunea în tăgăduirea paternității de diferiții ei titulari și de perioadele de timp care au căzut sub incidența unor norme cu conținut diferit, Curtea Constituțională a statuat că „în ce privește termenul de exercitare a dreptului la acțiune, atunci când titulari ai acestuia sunt mama sau copilul, devin aplicabile regulile generale ale dreptului comun, care conferă caracter imprescriptibil acțiunilor având ca obiect un drept personal nepatrimonial, justificat de caracterul perpetuu al drepturilor nepatrimoniale și de faptul că sunt indisolubil legate de titularul lor” (Decizia Curții Constituționale nr. 504 din 17 iulie 2018, paragraful 19).

102. Strâns legat de principiile care definesc și impun, sub aspectul imprescriptibilității, regimul juridic al unei acțiuni prin intermediul căreia se valorifică drepturi legate de starea civilă a persoanei, trebuie reținută și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că „termenele de prescripție rigide sau alte obstacole în calea acțiunilor în stabilirea paternității care se aplică chiar dacă reclamantii nu au cunoștință de identitatea presupusului lor tată înainte de împlinirea termenului de prescripție încalcă art. 8 din Convenție” (Hotărârea din 19 iulie 2016, în Cauza *Călin și alții împotriva României*, paragraful 99. Deși hotărârea se referă la regimul acțiunii în stabilirea paternității, argumentele sunt aplicabile *mutatis mutandis* și în cazul celei în tăgăduirea paternității).

103. De asemenea, această interpretare a imprescriptibilității acțiunii, prin care se tinde la stabilirea unui statut civil al persoanei conform realității biologice și sociale, este și în sensul evoluției legislative în materie, având în vedere că prin dispozițiile art. 433 alin. (2) din Codul civil s-a stabilit că acțiunea în tăgăduirea paternității introdusă de copil este, în timpul vieții acestuia, imprescriptibilă.

104. Potrivit tuturor acestor argumente, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține caracterul imprescriptibil al acțiunii în

tăgăduirea paternității introduse de un copil din căsătorie, în contextul dat de pronunțarea Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, care i-a recunoscut acestuia calitatea de titular, corelat cu lipsa intervenției legiuitorului în legătură cu regimul juridic al acestei acțiuni din punctul de vedere al termenului în care poate fi promovată. Caracterul de drept personal nepatrimonial, perpetuu, strâns legat de persoana umană, care este sancționat prin promovarea unei astfel de acțiuni, impune și regimul juridic al imprescriptibilității acesteia.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Tribunalul Sibiu — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.241/306/2018, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 55 alin. 1 din Legea nr. 4/1953 — Codul familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin raportare la dispozițiile art. 54 alin. 2 din același cod, ca urmare a efectelor Deciziei Curții Constituționale nr. 349 din 19 decembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 240 din 10 aprilie 2002, stabilește că acțiunea în tăgăduirea paternității introdusă de copilul născut în timpul căsătoriei are caracter imprescriptibil.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 17 mai 2021.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

